

Opmerkingen bij de Ontwerp-Agenda voor het Waddengebied 2050

Wij delen van harte de hoofddoelstelling voor het werelderfgoed Waddenzee die centraal staat in de Ontwerp-Agenda, namelijk *een duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap*, en al eerder werd geformuleerd in de 'Derde Nota Waddenzee' uit 2007.

Ten aanzien van deze hoofddoelstelling werd in het rapport 'Evaluatie Structuurvisie derde nota Waddenzee' uit 2015 op de blz. 13 en 14 onder meer het volgende geconcludeerd.

- a. Het SVW-doel 'duurzame bescherming van de Waddenzee als natuurgebied' is redelijk op orde.
- b. Het SVW-doel 'ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied' is in gang gezet, maar nog onvoldoende gerealiseerd. Belangrijke verklaring hiervoor is dat het ontwikkelingsperspectief uit de SVW onvoldoende is uitgewerkt en onvoldoende is gerealiseerd.
- c. In en rond het stedelijk gebied hebben op een aantal plaatsen ontwikkelingen plaatsgevonden die vanaf de Waddenzee goed zichtbaar zijn en een aantasting vormen voor de landschappelijke kwaliteiten, zoals open horizon en duisternis.

Of een soortgelijke evaluatie op dit moment tot andere, meer positief getoonzette conclusies zou leiden, wagen we te betwijfelen. Als inwoners van Harlingen hebben we gezien (en zien we) hoe lastig het is om, als het aankomt op concreet beleid – bijvoorbeeld rond de zoutwinning onder de Waddenzee door het bedrijf Frisia – echt rekening te houden met en recht te doen aan de genoemde hoofddoelstelling voor de Waddenzee.

We hadden verwacht dat de Ontwerp-Agenda naar aanleiding van de genoemde, volgens ons nog steeds actuele conclusies een krachtige en heldere uitwerking van de hoofddoelstelling zou bieden, geschikt als leidraad, houvast en ijkpunt voor in de toekomst te nemen besluiten rond de Waddenzee en, ruimer, het Waddengebied.

We zijn van mening dat zo'n uitwerking en daaraan gekoppelde criteria voor toekomstige besluitvorming in de Ontwerp-Agenda onvoldoende uit de verf komen. De Ontwerp-Agenda biedt weliswaar op de blz. 18–20 een prachtig perspectief en geeft daarnaast in hoofdstuk 4 een duidelijke opsomming van de thema's die in het Waddengebied om aandacht vragen (inclusief de daarmee verbonden opgaven en strategieën), maar schiet ons inziens tekort als het gaat om een omvattend en direct met de hoofddoelstelling samenhangend raamwerk voor te voeren beleid.

Wat ons betreft is de Concept-Agenda rijk aan perspectief en allerlei goede (beleids)voornemens, maar arm aan heldere en scherpe (beleids)keuzes. We vinden dat jammer, een gemiste kans!